

שיחת השבוע

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

זיכוי בשופר בימי אלול

עם כניסתנו לחודש אלול בתי חב"ד ברחבי הארץ פותחים במבצע לזיכוי המוני ישראל במנהג תקיעת השופר בחודש זה. הפעילות תתקיים במוסדות ציבור, במקומות עבודה ובבתי עסק, בשילוב דברים קצרים על משמעות הימים האלה לכל יהודי. נמשך גם מבצע בדיקת התפילין והמזוזות. פרטים בבית חב"ד.

סנת שופרות

לקראת פתיחת שנת הלימודים הכינו צעירי חב"ד בעבור התלמידים תכנית מיוחדת לחודש אלול, שבמרכזה סנת שופרות. בסדנה הילדים חווים את תהליך ייצור השופר, ורואים במו עיניהם כיצד קרן איל נהפכת לשופר שבו מקיימים את מצוות תקיעת שופר. הסדנה גם מנחילה לילדים את תכניו ומשמעותיותו של חודש אלול, חודש ההכנה לימים הנוראים. את הסדנאות מפעילים בתי חב"ד ברחבי הארץ.

סמינר ראש השנה

ארגון התקשרות חווייה יהודית עורך סמינר מיוחד בראש השנה. שלושה ימים מעצימים של שיעורים, סדנאות, התוודעויות, תפילות וסעודות חג, עם מיטב המרצים. הסמינר יהיה במלון גליל פנורמה בעמק יזרעאל. טל' 03-9302030.

זמני השבוע

נירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:07	7:46	7:20	6:59
8:05	8:45	8:12	7:53

פרקי אבות: פרק ה

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף-יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות

ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 972-73-2480711 • פקס' 972-3-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

האם כולם יסיימו בשלום?

באיזו שמחה והתרגשות הילדים נכנסים בשערי בית הספר, אך האם כולם יסיימו אותו באותה חדווה? האם בעלי קשיים יאובחנו במועד ויקבלו את המענה?

חדוות ההתחלה. אסור להתייחס משום ילד (צילום: חיים טוויטו)

מחזה מרנין הוא לראות בכל שנה את התרגשור תם של הזאטוטים הנכני סים בפעם הראשונה בשערי בית הספר. עיניהם בורקות. הם מלאי ציפיה ורצון אדיר ללמוד ולקנות דעת וערכים. גם ההורים נרגשים ומקווים לראות את הצלחתם של ילדיהם. אבל בליבם יש גם חשש וחרדה, כי הם כבר יודעים שלא כל התלמידים יסיימו את בית הספר באותה חדווה.

בימי קדם הכול היה פשטני יותר. יש ילד בעל 'ראש טוב', שמצליח בלימודיו, ויש ילד בעל 'ראש

שלש', שאינו קולט את החומר הנלמד. כעבור כמה שנים של אי-הצלחה היו שולחים אותו להיות שוליה של בעל מלאכה או לעבוד במשק ובעסק המשפחתי.

בימינו כבר אין שולחים ילדים לעבודה. גם מי שמתקשה בלימודיו נדרש לבוא מדי יום ביומו לכיתה, שנה אחר שנה. הוא אכן מושיב את גופו על הכיסא, אך האומנם הוא שם?

אך עדיין ילדים רבים אינם מאובחנים ואינם מקבלים את המענה הדרוש להם. יש הורים שאף מדברים בזלזול על השיטות ה'מודרניות'. אכן, לא כל חידוש הוא מבורך ולא כל מחקר מצדיק לשנות סדרי בראשית. בהחלט דרושה זהירות ובחינה מעמיקה של כל שינוי. ועדיין יש כיום בידינו הרבה יותר כלים לעזור לילדים, וחובה להשתמש בהם.

בד בבד למדנו לאבחן את הקשיים. לא עוד החלוקה הפשטנית בין 'ראש טוב' ל'ראש חלש'. כיום אנו יודעים שיכול להיות ילד בעל 'ראש טוב', אבל הפרעות קשב וריכוז אינן מניחות לו ללמוד. ילד מוכשר ביותר עלול לסבול מקשיים רגשיים, שאינם מאפשרים לו להיות פנוי ללמוד.

התמודדות נכונה מצליחה

העולם בימינו שונה תכלית שינוי מהעולם של פעם. תלמיד שלא ימצא את מקומו במסגרת החינוכית, יגיע כיום מהר מאוד למחוזות אחרים. לכן עולה שבעתיים חשיבות האבחון המוקדם ומתן העזרה הדרושה במועד.

חובה להשתמש בכלים

גם בתחום הלימודי עצמו נעשים בימינו אבחונים המגלים את נקודות החוזק ואת נקודות החולשה, וכך ההורים והמורים יודעים היכן נדרש תגבור וחיווק, כדי לאפשר לילד להתקדם עם כל הכיתה, ולא לצבור פער שילך ויגדל.

המציאות מוכיחה כי התמודדות נכונה עם קשיים ובעיות מחוללת פלאים. היו מקומות שבהם הייתה נשירה קבועה של אחוז מסויים מהתלמידים, וחשבו שזו דרך העולם ואין מה לעשות. והנה באו אנשי מקצוע, טיפלו בשורשי הנשירה ונתנו כלים מתאימים למניעתה - וראו זה פלא, הנשירה נעלמה ונפשות רבות ניצלו.

בימינו גוברת המודעות לילדים שעברו התעללות. כמה סבל היה מנת חלקם בימים שבהם לא ידעו לטפל בבעיה. לא דיי בעצם הפגיעה שנפגעה, הם גם נאלצו לכלוא את סודם בקרבם, ולהתמודד עם גערות ההורים והמורים, שלא הבינו מה מתחולל בנפשם הפצועה. כיום

זה אפשרי, אם רק מבינים שאסור להתייחס משום ילד ושחייבים לפעול.

דוגמאות מדוייקות

התורה כפי שנצטוונו, בלי להוסיף עליהן ובלו
לגרוע מהן.

שלושה סוגים במצוות

אך לשם מה נזקק רש"י להביא שלוש דוגמאות
להוספה אסורה במצוות? מפני שבמצוות יש
שלושה סוגים: א) מצוות שבהן מופיע רק הציווי
של משה לבני ישראל. ב) מצוות שבהן נאמר הן
הציווי של הקב"ה למשה הן מסירת הציווי על-
ידי משה לבני ישראל. ג) מצוות שבהן נאמר רק
הציווי של הקב"ה למשה.

היה אפשר לחשוב שבמצוות שבהן נאמר ציווי
הקב"ה בלבד אפשר להוסיף, כי דברי הקב"ה
באים בקיצור נמרץ. ואולי היה אפשר לומר
להפך, שדברי הקב"ה מדוייקים בתכלית, ולכן
אסור להוסיף על ציווי שנאמר מפי הקב"ה, אבל
ציווי שנאמר מפי משה אפשר להוסיף עליו.
לכן הביא רש"י דוגמאות מכל שלושת הסוגים
שבמצוות, כדי להבהיר שהאיסור חל על כל
סוגי המצוות, ואת כולן יש לקיים בדיוק כפי
שנאמרו.

(תורת מנחם כרך נז, עמ' 286)

אמרת השבוע

לשמוע שני צדדים

כאשר חגג רבי ישראל מרוז'ין את
שמחת ברי המצווה של בנו, רבי אברהם
יעקב מסדיגורה, שאל את הנער: "איך
הסתדרת עד עכשיו עם יצר הרע, בשעה
שעדיין לא נכנס אליך יצר הטוב?"

השיב הנער: "אמרת לי שכלל בסיסי
בכל דין ומשפט שצריך לשמוע את
שני הצדדים, כאשר כל אחד ואחד יכול
להציג את טענותיו, ואסור לשמוע בעל
דין אחד. לכן קודם ברי המצווה, בטרם
נכנס אלי יצר הטוב, היה אסור לי
לשמוע את יצר הרע, כי צריך שתהיה
בחירה חופשית, והבחירה אפשרית רק
כאשר שני הצדדים עומדים לפנינו."

פתגם חסידי

"יצר הרע חפץ בעצבות היורדת
על האדם אחרי עשיית החטא יותר
מהחטא עצמו, כי העצבות תדרדר
אותו למטה יותר" (החווה מלובלין)

גם מין חמישי בלולב, כי התורה מפרטת ארבעה
מינים בלבד, ואין להוסיף מין אחר, שאינו מכלל
המצווה.

כזאת היא גם הוספת ציצית חמישית, כי
התורה ציוותה לעשות ציצית "על אַרְבַּע כְּנָפוֹת
כְּסוּתָהּ", וברור שציצית חמישית חורגת מעניינה
של המצווה.

החידוש בפרשתנו

האיסור "לא תוסף" שבפרשתנו בא ללמדנו
שהאיסור חל לא רק על תוספת שאינה ממין
המצווה, אלא אפילו תוספת במצווה עצמה. לכן
רש"י משנה וכותב "חמש טוטפות בתפילין" -
האדם מוסיף עוד 'בית' לתפילין, מתוך הנחה
שהתוספת תחזק את זיכרון הניסים שעשה לנו
הקב"ה.

כמורכב בארבעת המינים הוא חושב להוסיף עוד
אתרוג ועוד לולב, כדי להוסיף בשמחה. ובברכת
כוהנים הוא מבקש להוסיף עוד ברכה, מתוך
הברכות הרבות שהקב"ה מברך את עם ישראל
בתורתו. זה החידוש שבפרשתנו, שגם תוספת
כזאת אסורה, אלא צריך לקיים את מצוות

בפרשתנו מופיע הציווי: "לא תִסֹּף עָלָיו" -
האיסור להוסיף על מצוות התורה. הציווי הזה
כבר נאמר לפני שתי פרשיות, בפרשת ואתחנן:
"לא תִסֹּף עַל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם". אם
כן, מה החידוש בציווי החוזר ונשנה בפרשתנו?

הדבר יובן מתוך התבוננות בפירוש רש"י על
שני הציוויים. בפרשת ואתחנן הוא מפרש: "כגון
חמש פרשיות בתפילין, חמשת מינין בלולב
וחמש ציציות". לעומת זה, בפרשתנו הוא
אומר: "המשה טוטפות בתפילין, חמשה מינין
בלולב, ארבע ברכות לברכת כוהנים". בתפילין
הוא משנה מ'פרשיות' ל'טוטפות', ובדוגמה
השלישית הוא מביא שם "חמש ציציות" ואילו
כאן דוגמה אחרת - "ארבע ברכות לברכת
כוהנים". מה פשר השינוי?

מהו איסור ההוספה

מהציווי בפרשת ואתחנן אנחנו למדים שאסור
להוסיף על המצווה מרכיב שאינו שייך אליה.
למשל, פרשה חמישית בתפילין. זו תוספת
שאינה שייכת למצווה, כי בתורה יש ארבע
פרשיות בלבד שבהן נאמרה מצוות תפילין. כך

מן המעיין

בנים אתם | מאת הרב אליעזר ברוך, רב כרמי יוסף

תמיד בנים

"בנים אתם לה' אלוקיכם" (דברים יד, א). בזמן
שאתם נוהגים מנהג בנים, אתם קרויים בנים; אין
אתם נוהגים מנהג בנים, אין אתם קרויים בנים -
דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: בין כך ובין כך
אתם קרויים בנים.

(קידושין לו)

כולם צדיקים

כל בני ישראל, בין טובים ובין רעים, בנים הם
למקום. "ועמך כולם צדיקים", אפילו הגרועים
שבהם מלאים מצוות כרימון. אילו ידעו הרשעים
עד כמה הם עושים את רצון הבורא, היו
מתפקעים מרוב עוגמת נפש...

(רבי ישראל מרוז'ין)

ממוח האב

"בנים אתם לה' אלוקיכם" (דברים יד, א). כשם
שהבן נמשך ממוח האב, כך נשמתו של כל
יהודי נמשכה ממוחשבתו וחכמתו יתברך, שהוא
וחכמתו אחד.

(תניא)

מציאות אחת

אנו רואים שהרגל בטלה לגמרי אל הראש, ולא
יעלה על הדעת שתתנגד להוראת הראש. זאת
מפני שהראש והרגל הם בעצם דבר אחד. כך

הקב"ה וישראל, שנמשלו לאב ובן, הם דבר אחד,
לכן ביכולתן של נשמות ישראל להגיע לביטול
מוחלט אליו יתברך.

(אדמו"ר הזקן)

עוד אבינו חי

"בנים אתם לה' אלוקיכם...לא תתגודדו ולא
תשימו קרחה בין עיניכם למת" (דברים יד, א).
מה עניין זה לזה? אלא אם מת חלילה אביכם
מולידכם, אין לכם ליפול לזרועות הייאוש עד
כדי התגודדות, כי אביכם שבשמים חי וקיים.

(הרא"ש)

קדושה עצמית

"כי עם קדוש אתה לה' אלוקיך" (דברים יד, ב).
אומר על כך המדרש: "לא תגרום לעם אחר
להיות קדוש". התורה מזהירה אותנו כי נהיה
קדושים בזכות השמירה על דרך התורה, ושלא
נגרום שהגויים ברדיפותיהם ובגזרותיהם יעשו
אותנו לקדושים.

(דברי שערי חיים)

יהודי בזכות עצמי

זאת משמעות הברכה שאנו אומרים בכל בוקר:
"ברוך אתה.. שלא עשני גוי", שלא הגוי הוא
שעשני מה שהנני, שלא הוא שהזכיר לי שאני
יהודי, אלא אני זוכר זאת מעצמי.

(עיטורי תורה)

שלושה מכתבים

בעיר לבוב לא היה מי שחש על בשרו את הפתגם 'לגלג סובב בעולם' טוב מזלמן הסוחר. עד לפני זמן לא רב ההצלחה האירה לו פנים. עשיר מופלג היה, והונו גדל מיום ליום. סוחרים ביקשו לעשות אתו עסקות משותפות. בן ובת היו לו. את שניהם השיא בחתונות מפוארות והעניק להם בסיס לחיים ביד רחבה.

ופתאום קרתה המפולת. עסקות כושלות רדפו זו את זו, ועד מהרה לא נותר דבר מכל רכושו. אפילו את ביתו המפואר נאלץ למכור. זלמן היה בטוח שבנו ובתו יעמדו לימינו, אך השניים התחמקו מאביהם בתואנות שונות ועזבו אותו לאנחות. אם לא דיי בכך, גם אשתו חלתה פתאום ונפטרה.

בצר לו שם זלמן את פעמיו אל רבי ישראל מרוז'ין. בדמעות שטח את סיפורו העצוב. "יש בלבוב דיי והותר יהודים רחמנים שיתמכו בכך", אמר הצדיק. "אשלח בידך איגרת אל חסידי בעיר, והם יסייעו לך להתאושש ולשוב לראות הצלחה".

עיניו של זלמן האירו בהכרת הטוב. הוסיף הצדיק ואמר: "מבקש אני ממך כי מיד בשובך לעירך תחפש שידוך ותישא אישה יראת שמים".

בשובו ללבוב ניגש זלמן אל חסידי רוז'ין ומסר להם את מכתבו של רבם. הללו התגייסו וערכו מגבית למען העשיר שירד מנכסיו. כשהצטברו בידיהם חמש מאות אדומים העניקו אותם לזלמן.

זה לא בזבוז רגע ומיד יצא לחפש עסקה מתאימה. ואכן, המזל האיר לו פנים. הוא גם נשא אישה נכבדה, וזו הביאה לו עוד שלושי-מאות אדומים. דמי נדונייה. לא חלף זמן רב וזלמן שב למעמדו הקודם.

בנו של זלמן ראה שאביו חזר והתעשר, והחל לדבר על ליבו דברי חלקלקות: "הלוא אינך אדם צעיר. לשם מה לך להיות תלוי באישה חדשה? גרש אותה ובוא להתגורר בביתך, לבלות את שיבתך בנעימים". גם הבת החלה להשמיע דברים ברוח זו באוזני אביה.

האב סירב להטות אוזן לדבריהם, אולם השניים לא הרפו. שוב ושוב טפטפו באוזניו דברי ארס כלפי אשתו השנייה. במתק שפתיים הציעו לו הרים וגבעות אם רק יאאות לעבור לגור בבתיהם.

השלוש. כתוב עכשיו שלושה מכתבים – לאשתך, לבנך ולבתך.

במכתבים ספֵּר להם שאיבדת את כל רכושך ונותרת חסר כול, ואפילו דמי נסיעה לביתך אין בידך. לכן אתה נאלץ לבקש מהם עזרה כספית כדי לשוב הביתה ולהיות בביתם עד שתתאושש. בינתיים המתן כאן עד שיגיעו התשובות."

יום אחד נסע זלמן ליריד. בדרכו חזרה עבר דרך סדיגורה, שבה ישב רבי ישראל מרוז'ין. הוא הודה לרבי על עצתו וברכתו, וסיפר על ההצקות שהוא חווה מילדיו. "חוששני", אמר, "שליבי החל לנטות אחר דבריהם. אולי באמת הם מבקשים את טובתי?".

"שמע נא לעצתי", השיב לו הצדיק. "חכמינו אמרו: 'מותר לשנות מפני

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

הרכבת מתקדמת

אחת ממעלות העיקריות של האדם היא היותו בעל בחירה חופשית. אך כאן מתעוררת שאלה: הלוא הקב"ה קבע כי הגאולה היא היעד שהעולם צריך להגיע אליו, ומוכן שרצונו של הקב"ה חייב להתמלא; ואולם יכולת הבחירה החופשית של בני האדם עלולה לכאורה לשבש את 'תכניתו' זו של הקב"ה, ואולי אף להסיג את העולם לאחור ולהרחיקו מן הגאולה.

ואכן, אנו יודעים שהגאולה תלויה בבני-האדם. חז"ל אומרים שאם ישראל עושים תשובה – מיד הם נגאלים. גם ידוע שבמרוצת שנות הגלות היו הזדמנויות רבות, שאילו היינו ראויים, היינו נגאלים בהן. המשמעות היא שבידינו לעכב את הגאולה, ובעצם לעכב את מילוי תכלית הבריאה שיעד לה הקב"ה. מכאן נובעת שאלה מהותית ביותר – מניין לנו שאכן אנו צועדים לקראת הגאולה, אולי בעוונותינו אנו מתרחקים ממנה?

הקצב והנתיב

מוסבר בתורת החסידות (ראה לקוטי שיחות כרך ה, עמ' 65. ועוד) שיכולת הבחירה החופשית אינה יכולה לעכב חלילה את רצונו וכוונתו של הקב"ה. לא ייתכן שדבר מה יפריע לקב"ה במילוי רצונו. גם מתן הבחירה החופשית לאדם אין בו להפקיע ולו משהו משליטתו המלאה של הקב"ה בעולם. אכן, לאדם ניתנה בחירה חופשית, ועם זה הקב"ה שולט שליטה מלאה על כל המציאות והוא היחיד הקובע את גורל העולם (איך מתיישבים שני הדברים יחדיו? זה עניין מורכב, המוסבר בתורת החסידות, וקצרה היריעה להרחיב בכך).

אם הקב"ה קבע כי העולם צריך לצעוד לעבר הגאולה, העולם אכן צועד ומתקדם ללא הרף אל הגאולה האמיתית והשלמה. לכן אפשר לקבוע בוודאות מוחלטת שאנו קרובים היום אל הגאולה יותר מאתמול ויותר מלפני שנה ומאה שנים ולפך שנים. השפעתו של האדם מוגבלת לשני תחומים – לקצב ההתקדמות ולנתיב אל היעד.

האדם יכול לקבוע במעשיו אם הגאולה תבוא מהר יותר או תתקדם בתהליך איטי יותר. הוא גם יכול לקבוע אם הדרך אל הגאולה תהיה ישרה ומדורגת, או תעבור מורדות ומעלות. כשהוא בוחר ברע חלילה, הוא יוצר מורד ומצב של נפילה זמנית, אך בסופו של דבר דווקא המורד הזה יחולל תנופה יתרה, שתוביל לעלייה חזקה יותר וגבוהה יותר. זה כוחה של התשובה, הניזונה דווקא מן הירידה שנגרמת מן החטא.

ירידה לצורך עלייה

יכולת הבחירה של האדם משפיעה רק על מצבם של פרטים, אך אינה יכולה לשנות את הסך הכולל. בתוך הרכבת המתקדמת אל הגאולה יכול אדם להחליט לצעוד אחורה, אל הקרונות האחוריים, אבל צעידתו לאחור אין בה כדי לשנות את כיוון תנועתה של הרכבת כולה, ואף לא את כיוון ההתקדמות שלו עצמו. ובסופו של דבר, גם הנסיגה לאחור של הפרטים תתהפך לטובה ותוסיף נופך חדש להתקדמות הכוללת.

דוגמה לכך: כאשר אדם או קבוצה מחליטים לצעוד בדרך עקלקלה הם יוצרים מצב זמני של חולשה ועיכוב, אבל בסופו של דבר, ממעשיהם דווקא תצמח עלייה. שכן לאחר שיתברר לכול כי דרכם מוליכה לתהום, תגבר ותתחזק הדבקות בדרך הנכונה. הללו ייענשו על רוע בחירתם, אבל בסופו של דבר יתברר שגם הם תרמו למהלך ההתקדמות הכללי.

וכך גם הירידה הגדולה של 'עקבתא דמשיחא' נושאת את העלייה הגדולה של הגאולה הקרובה לבוא (ראה גם לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 976 הערה 19).

זלמן עשה כדברי הרבי. הוא העלה על הכתב סיפור שלם, איך התקלקלה הסחורה שרכש עד שנאלץ להשליכה לנהר. כספו אזל, והוא נאלץ אפילו למכור את בגדיו המפוארים, כדי לקנות מזון לדרך. הוא סיים בתחינה לעזרה.

חלפו כמה ימים ושלושה מכתבים הגיעו לסדיגורה בעבור זלמן הסוחר: האחד מאשתו, השני מבנו והשלישי מבתו. תחילה קרא את מכתבו של בנו. "אני מבקש את סליחתך ומחילתך", כתב הבן, "אבל אני בתקופה לחוצה כלכלית. אין באפשרותי לארח אותך בבית. אני מציע שתישאר בחצרו של הצדיק, ושם בוודאי ירחמו עליך".

זלמן נדהם למקרא הדברים. מיד עבר לקרוא את מכתבה של בתו. "צר לי, אבא", כתבה הבת, "אך אין באפשרותי לשלוח לך כסף. הלוא ידוע לך כי שידכתי את בתי עם בנו של גביר גדול, וההוצאות מרובות. עדיף שתהיה סמוך על שולחנו של הצדיק משתגורר עם אשתך הרעה".

זלמן נאנח מעומק ליבו, ופתח את המכתב השלישי, מאשתו. "קיבלתי את מכתבך", פתחה הרעיה וכתבה, "ומבקשת אני ממך שלא לדאוג כלל! אם עד עתה עזר לנו השם יתברך, ודאי לא יעזובנו חסדיו. אמכור את תכשיטי ואשלח לך כסף כדי שתוכל לחזור ללבוב. לפרנסתנו מוכנה אני למכור מאפים בשוק".

דמעות התרגשות זלגו מעיניו של זלמן. הוא נכנס אל הצדיק ושלושת המכתבים בידו. "סע לביתך", אמר לו הצדיק, "נרְאָה שקיבלת תשובה לשאלתך..."

בהגיעו ללבוב ביקש זלמן מהעגלון להמתין בסמטה צדדית עם העגלה עמוסת הסחורות. הוא נכנס אל ביתו, מתחזה לעני חסר כול. על אף זאת קיבלה אותו אשתו בשמחה ובמאור פנים, והרעיפה עליו דברי עידוד ונוחם. זלמן שלח להודיע לילדיו כי חזר לעיר, אך השניים לא רצו כלל לבוא לבקרו.

אריאז הורה לעגלון להכניס את הסחורה לחצרו. זלמן הוציא מאמתחתו תכשיטים יקרי ערך, שקנה בעבור אשתו, ואז חשף לפניו את האמת. כשנודע לבנו ולבתו שאביהם חזר להיות עשיר, באו אליו וברוב חוצפתם שוב ניסו לדבר בגנות אשתו. נטל האב את שלושת המכתבים והחל לקרוא אותם באוזני הבן והבת. כשסיים, גירשם מן הבית בבושת פנים.

(על-פי 'מאורות הגדולים')

דגים: לא מה שהיה פעם

עורכים בדיקה מדגמית בכל משלוח דגים, כדי לוודא שהדגים נקיים מתולעים: "אחרי בדיקה ראשונית עושים ניתוח במעבדה, הכולל בדיקה בקיבה, בחלל הבטן, בבשר הדג. אם מגלים שהדגים נגועים, פוסלים את המשלוח".

דרכונו של הרב אהרן וולקן (47), חסיד בבובוב מבני ברק, גדוש ויוזות וחותרות של מעברי גבול, ובהן של מדינות אפריקה, המזרח הרחוק, רוסיה, ארה"ב, קנדה, נורווגיה ועוד. לכל מקום נסע בעקבות הדגים. פיקה, חקר, עקב ובדק. בעבר עבד במערכת הכשרות של בד"ץ העדה החרדית, וכיום הוא מייעץ ליבואני דגים.

תוספות בדגים

האם יש דגים שאין בהם בעיות של תולעים? "אמנון המיובא מסין, לברק, דניס, מוסר, נסיכת הנילוס - נקיים בדרך כלל", מסביר הרב וולקן. "לעומת זה, רוטבש ובקלה צעיר נגועים מאוד וההמלצה היא שלא לאוכלם".

בעבר היה מקובל שאם לדג יש סנפיר וקשקשת - הוא כשר. הרב וולקן מסביר מה השתנה: "בעבר הדיג היה בעיקר בקרבת החופים, ואילו כיום הטכנולוגיה מאפשרת דיג במעמקי הים, ושם עולה בשיעור ניכר שכיחות התולעים בגוף הדגים. הדג עצמו כשר, אבל כאשר הוא שורץ תולעים, אנו עלולים להיכשל באיסור חמור. תעשיית הדגים בימינו גם מחייבת פיקוח שלא התערבו בדגים הכשרים דגים שאינם כשרים, כי אין דרך להבחין בכך אחרי העיבוד".

מה השתנה?

לדבריו, השגחה על דגים מחייבת ידע מקצועי וניסיון: "יש אלפי סוגי תולעים. צריך לדעת אילו תולעים עלולות להימצא בדגי מעמקים ובדגי חוף, בדגי מים מתוקים ובדגי ים, בדגי מים חמים ובדגי מים קרים. צריך גם לדעת באיזה חלק בגוף הדג הן עלולות להימצא".

הרב וולקן מסביר שגופי כשרות רציניים

דגים הנמכרים בקופסות שימורים מחייבים פיקוח על דרך הבישול. הרב וולקן מספק הצעה לתעשייה הזאת: "בתעשיית השימורים הדגים עוברים בישול במערכת קיטור. צריך להקפיד שהקיטור לא יעבור בקו ייצור נוסף, שבו יש דגים לא כשרים או בשר. יש גם תופעה של הזרקה תוספות לדגים, כמו סויה, עמילן, סוכרים, מלחים ואף שומן מן החי. מערכות הכשרות המהודרות שואפות שלא יוסיפו דבר. כך הדג מגיע טבעי, בלי תוספות מלאכותיות".

תרמית במפעל

המשגיחים צריכים להיות ערניים: "נפגשו עם מנהל מפעל סיני לדגים, שהצהיר כי יש

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

פינת ההלכה

הפטרת השבת

שאלה: איזו הפטרה אומרים בשבת זו?

תשובה: השבת לכל הדעות אין קוראים את הפטרת פרשת השבוע, אלא הפטרות השייכות לתאריך. הבחירה היא בין סדר הפטרות של 'שבעה דנחמתא' ובין הפטרת שבת ראש חודש.

הספרדים מפטירים 'ענייה סוערה' (ישעיה נד), כדעת השולחן ערוך, שהיא השלישית בסדר הפטרות הנחמה, וכולה נחמה. בסיומה מוסיפים פסוק ראשון ואחרון מהפטרת שבת ראש חודש (האחרון - 'והיה מדי חודש'), וכן פסוק ראשון ואחרון מהפטרת 'מחר חודש' (שמואלא, כ), כדי להזכיר לעם שגם מחר הוא ראש חודש.

לעומתם, האשכנזים מפטירים כדעת הרמ"א

'השמים כסאי' (ישעיה סו), הנהוגה בכל שבת ראש חודש, שגם בה יש ענייני נחמת ירושלים. והטעם: "תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם". ה'פרושים' (הליטאים הירושלמים) אינם מוסיפים לשום הפטרה פסוקים מהפטרה אחרת.

למנהג האשכנזים, ההפטרה 'ענייה סוערה' תיקרא בשבת פרשת תצא, מכיוון שהיא מופיעה בספר ישעיהו מיד אחרי ההפטרה של אותה שבת, 'רני עקרה'. למנהג חב"ד מפטירים 'השמים כסאי', ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון מהפטרת 'מחר חודש'.

מקורות: שבת כגב, ובתוס'. מגילה לא, איב ובתוס'. רמב"ם הל' תפילה פי"ג הי"ט. תשוב"ע או"ח סי' תכה ס"א וסי' תכה ס"ח, ב"י ורמ"א. שו"ת יחיה דעת ח"ג סי' מב. ספר המנהגים - חב"ד עמ' 33. לוח דבר בעתו.

זה לא רק דג. הרב וולקן בעבודתו

לו מערכת קיטור חדשה, המיועדת לקו של דגים טהורים בלבד. באנו למפעל, בדקנו את מערכת הקיטור, והייצור התחיל. במהלך העבודה כיבנו את הקיטור וגילינו להפתעתנו שהתנורים מוסיפים לעבוד. התברר שהייתה שם מערכת קיטור נסתרת, שעקפה את הברזים שסגרנו. מובן שפסלנו את הייצור".

הרב וולקן מבקש לנצל את ההזדמנות ולהודות לשלוחי חב"ד, שבהם נעזר במהלך ביקוריו. "הם מארחים אותנו בחום ומספקים מידע חשוב. פעמים רבות, בלי הסיוע שלהם לא היינו יכולים להגיע לתוצאות הראויות".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

מבט לאחרי הימים יופי של סיפורים

הספר שפותח לפניכם צוהר אל ימות המשיח ומשיב על כל השאלות:

- מהי הגאולה? • מה יעשה המשיח?
 - כיצד יתגלה? • ומה יקרה עם הופעתו?
- לשון בהירה | 368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

שני כרכים של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע'

סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות

סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות

טל' 1-718-6041020

